

DEN INDSAMLINGSETISKE KONTROL 2018

Den indsamlingsetiske Kontrol 2018 – Konklusion	- 2
Formål og ramme for undersøgelsen	- 2
Udvælgelsen af de kontrollerede organisationer	- 3
Undersøgelsen	- 3
Anvendt skema	- 7

Konklusion

Den indsamlingsetiske kontrol 2018 har ikke afdækket væsentlige problemer i forhold til de undersøgte organisationers overholdelse af de indsamlingsetiske retningslinjer, og ligger dermed på linje med den i 2016 gennemførte indsamlingsetiske kontrol.

De nedenfor beskrevne forhold, hvor der er anbefalinger til organisationerne, er, i langt de fleste tilfælde, givet på baggrund af forhold, det dels vurderes som relativt enkle at få bragt på plads, dels vurderes at være af forholdsvis mindre praktisk betydning for bidragydere og donorer.

Anbefalingerne er dels relateret til kommunikationen med modtagerne af årsregnskaberne, dels til reglerne vedrørende Indsamlingsloven. I et tilfælde er der konstateret, hvad der anses som ganske væsentlige problemer i forhold til kommunikationen om organisationen og dens forhold, og der er her tale om forhold, der frembyder problemer for bl.a. bidragydere og donorer, som ønsker at forstå, hvilken organisation de har med at gøre.

På baggrund af den i 2016 gennemførte indsamlingsetiske kontrol giver det anledning til nogle overvejelser i forhold til kommunikationen omkring indsamlingsetiske regler og indsamlingsetisk kontrol, idet en række af de forhold, det i 2016 blev anbefalet organisationerne at få bragt på plads, er gengangere i den indsamlingsetiske kontrol 2018.

Dermed er der en indikation af, at der kan være en utilstrækkelig opmærksomhed på disse forhold, idet der således stadig findes organisationer, der tilsyneladende overser grundlæggende regler om enkle forhold.

Formål og ramme:

Den 20. juni 2018 godkendte det af ISOBRO nedsatte Etik- og Lovudvalg et oplæg om gennemførelsen af den indsamlingsetiske kontrol 2018 med fokus på organisationernes håndtering af kravene til deres regnskaber, således som tilfældet også var for den indsamlingsetiske kontrol i 2016, men med den justering, at et af de centrale områder i dette års kontrol er regelsæt og tilladelser, der er givet af tredjepart.

Der er af ISOBRO udarbejdet en tjekliste for tilrettelæggelsen af en regnskabskontrol med udgangspunkt i de i ISOBROs indsamlingsetiske retningslinjer beskrevne principper, del A, pkt. 3.8. – 3.19. samt eksempelregnskabet. Tjeklisten har, bortset fra enkelte mindre justeringer i forhold til det i år valgte centrale tema, tidligere været anvendt i forbindelse med den indsamlingsetiske regnskabskontrol i 2016. Tjeklisten er ISOBROs forslag til en operationalisering af de indsamlingsetiske retningslinjer og ikke udtømmende.

Kontrollen er foretaget på samme vis, og under anvendelse af samme metodik, som de tidligere regnskabskontroller i 2006 og 2016. Tilgangen til den indsamlingsetiske kontrol har dermed været

en kvalitativ undersøgelse, med en metodisk gennemgang baseret på oplysningskemaet, af årsregnskaberne fra 10 tilfældigt udvalgte organisationer.

Gennemførelsen af den indsamlingsetiske kontrol 2018 er sket i et samarbejde med statsaut. revisor Christian Dalmoose Pedersen, Deloitte, bl.a. i relation til udformningen af det anvendte skema. Til rapporten er knyttet 1 bilag i form af det anvendte skema.

Udvælgelsen:

Der har i kontrollen medvirket 10 organisationer, der er anmodet om at indsende deres årsregnskaber til gennemgang. Udvælgelsen af de deltagende organisationer er foretaget af advokat Henrik Bonné og baseret på et tilfældigt valg blandt ISOBROs medlemsorganisationer.

I undersøgelsen deltog:

- Amnesty International
- Dansk Flygtningehjælp
- Dansk Folkehjælp
- Danske Hospitalsklovne
- Foreningen af Kristne Friskoler
- Julemærkefonden
- KFUMs Soldatermission
- Make-A-Wish
- Psykiatrifonden
- Ungdommens Røde Kors

For nogle organisationers vedkommende er der i tilslutning til årsregnskabet udfærdiget særskilte indsamlingsregnskaber. I de tilfælde hvor disse ikke er indsendt sammen med årsregnskabet, er de hentet fra Indsamlingsnævnets hjemmeside.

Undersøgelsen:

Ved den indsamlingsetiske kontrol 2018 er det undersøgt, hvordan organisationerne håndterer ISOBROs indsamlingsetiske retningslinjer for regnskabsudarbejdelse.

De udvalgte organisationer blev orienteret om kontrollen ved ligelydende skrivelser af 11. september 2018, og de er efterfølgende blevet orienteret om resultatet. Resultatet i nærværende rapport er ikke tænkt at kunne henføres til nogle specifikke organisationer, og der er således alene tale om generelle anbefalinger overfor alle organisationer.

Det er blevet kontrolleret, at årsregnskaberne er tilgængelige på organisationernes hjemmesider. Dette er ikke noget ubetinget krav, idet de indsamlingsetiske retningslinjer foreskriver, at de enten skal være tilgængelige eller kunne rekvireres ved henvendelse til organisationen.

Når organisationerne offentliggør årsregnskaberne på hjemmesiden er det eneste, der i denne henseende kan volde problemer, at finde dem. Ligesom ved kontrollen i 2016 konstateres det, at organisationerne, naturligt nok, har vidt forskellige måder at indrette deres hjemmesider på. Der er en stor variation i forhold til overskueligheden, og dermed i, hvor let det er at finde de oplysninger,

der er ønskede. Der er ligeledes stor variation i forhold til den mængde af oplysninger, der kommunikeres. Dette gælder såvel i forhold til regnskaber som i forhold til hjemmesider. Der er ikke grundlag for at anbefale nogle ændringer i relation hertil, men når der foretages revisioner af hjemmesiden, kan det anbefales, at organisationerne ser på, og afprøver, hvor nemt tilgængelige de indsamlingsetiske relevante oplysninger er. I forbindelse med udfærdigelsen af næste års regnskaber kan det ligeledes anbefales, at spørgsmål om tilstrækkelighed, overskuelighed, relevans m.v. tages op til overvejelse.

I lighed med tidligere indsamlingsetiske kontroller er det generelt min opfattelse, at der er et meget stort kendskab til de indsamlingsetiske retningslinjer og at disse i den væsentligste udstrækning overholdes. De problemer, der er afdækket, lader sig i langt de fleste tilfælde relativt let rette, og giver i forhold til de fleste af organisationerne ikke anledning til bekymring. Det må imidlertid konstateres, at nogle af de forhold, der i 2016 gav anledning til anbefalinger, i meget vid udstrækning er de samme, der giver anledning til anbefalinger i år, hvorfor der er noget, der tyder på, at der er et behov for i højere grad at få organisationerne til at forstå, at anbefalingerne går på forhold, der skal bringes på plads, og ikke på forhold, som de enkelte organisationer kan vælge om de vil følge eller ej.

Den største udfordring relaterer sig som sådan ikke til overholdelsen af reglerne, men mere til, om reglerne sikrer det ønskede udkomme. Dette er ikke afdækket gennem kontrollen, idet undersøgelsen alene fokuserer på den formelle overholdelse af reglerne.

Der er målt på 19 punkter. I relation til 1 af punkterne var det i 2016 ikke muligt at uddrage en sammenlignelig konklusion. Dette gjaldt spørgsmålet i relation til egenkapitalens størrelse og dens niveau i relation til aktiviteterne i årets løb. Ved en ændring af spørgsmålet kan det nu benyttes i en sammenligning mellem organisationerne. Der er således i år 19 punkter, der er sammenlignelige, og heraf kan der svares bekræftende for alle organisationers vedkommende for så vidt angår 9 punkter svarende til, at 47% af spørgsmålene ikke giver anledning til bemærkninger. Når der ikke er flere punkter, hvor der kan svares bekræftende beror det på det forhold, at der er 2 organisationer, hvor det på flere punkter ikke er muligt at svare bekræftende.

For så vidt angår de øvrige organisationer, er der 2, hvor der kan svares bekræftende på alle punkter på nær 1. Der er 3 organisationer, hvor der kan svares bekræftende på alle spørgsmål på nær 2 og 2 organisationer, hvor der kan svares bekræftende på alle spørgsmål på nær 3. 7 af organisationerne placerer sig således indenfor et område, hvor der kan svares bekræftende på 84% af alle spørgsmålene.

Af de øvrige 3 organisationer, er anmærkningerne affødt af, at der er en række forhold, som ikke er forklaret i regnskaberne, og hvor en bidragsyder/donor ikke har mulighed for at forstå den rette sammenhæng.

I 2016 var der 4 organisationer, hvor det ikke var muligt at svare bekræftende på spørgsmålet, om egenkapitalen var på et passende niveau. Det er fortsat ikke alle organisationer, der forholder sig til egenkapitalens størrelse i forhold til organisationens aktivitetsniveau, ej heller selvom egenkapitalen og udviklingen heri nævnes. For bidragsydere/donorer er det relevant, at størrelsen af egenkapitalen perspektiveres i forhold til aktivitetsniveauet.

I den tidligere foretagne regnskabetiske kontrol blev det vurderet, at det er mere end vanskeligt for den typiske bidrager at gennemskue organisationernes årsrapporter. Dette forekommer i nogle tilfælde stadig at være en aktuel betragtning. Af de udvalgte organisationer er der flere, hvis regnskaber er meget detaljerede, og hvor beretningen ligeledes er meget omfattende. Den typiske bidrager, der søger information i et sådant årsregnskab, bliver måske overvældet af informationsmængden men sætter forhåbentlig pris på den transparens, de mange oplysninger er udtryk for. Flere organisationer indarbejder oversigter, bl.a. over organisationens udvikling i de seneste år, og nogle medtager også nøgletal fra modelregnskabet. Sådanne tiltag anses at være med til at give læseren et nyttigt overblik over organisationen, som kan være en stor hjælp i de tilfælde, hvor der er meget at berette og mange detaljer.

For alle organisationer gælder, at der kan svares bekræftende på de spørgsmål, der relaterer sig til ledelsesberetningen, beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis, ledespåtegningen og revisionspåtegningen. På dette felt ser de indsamlingsetiske retningslinjer således ud til at styrke informationsværdien af de regnskaber, organisationerne udfærdiger.

For de spørgsmål hvor det drejer sig om problemstillinger af kommunikativ art, vil det uundgåeligt være en mere subjektiv holdning hos undersøgeren, der kommer til at præge resultatet. Der er mange forskellige måder at kommunikerer på, fra det meget detaljerede til det meget kortfattede, og anbefalingerne i relation hertil kan og skal ikke tages som udtryk for andet og mere, end at organisationerne bør forholde sig aktivt i forhold til de valg angående kommunikationen, som de træffer i forbindelse med udfærdigelsen af årsregnskaberne.

I modsætning til 2016 er der ingen af årsregnskaberne, der vurderes som værende så kortfattede, at de reelt ikke bidrager til nogen forståelse af aktiviteterne i organisationen eller den forventede udvikling heri.

Ledelsesberetninger, der knytter sig til aflæggelsen af et regnskab for et afsluttet år, vil naturligt ofte være mere tilbageskuende end fremsynede, men organisationerne bør holde sig for øje, at en perspektivering af de opnåede resultater i form af nogle betragtninger over forventningerne til udviklingen i det kommende år vil være med til at højne værdien for de bidrager og donorer, der søger informationer i årsregnskabet.

En række organisationer gør det ikke klart, hvor stor en del af indtægterne der hidrører fra medlemskontingent, og hvor stor en del der hidrører fra indsamlinger, ligesom nogle organisationer, der opererer med støttemedlemmer, ikke nævner hverken indtægterne fra støttemedlemmerne, eller formålet og hensigten med at have støttemedlemmer.

Organisationerne er ikke blevet spurgt om, i hvilket omfang organisationerne har orienteret Indsamlingsnævnet om indsamlinger, men ved opslag i den hos Indsamlingsnævnet tilgængelige database er det konstateret, at alle organisationer på nær en har orienteret Nævnet. Det bemærkes i denne forbindelse, at der ikke er pligt til at orientere Nævnet, hvis der ikke foretages nogen indsamlinger, og at der ikke er pligt til at foretage indsamlinger, selvom organisationen er godkendt hertil.

Efter Bekendtgørelse nr. 820 af 27. juni 2014 om indsamling m.v. skal der føres behørigt regnskab over samtlige indtægter og udgifter med en indsamling. Årsregnskaber, udarbejdet efter

bekendtgørelsens regler, skal bl.a. beskrive hvilke indsamlinger organisationen har foretaget, ligesom de ansvarlige i tilknytning til underskriften af regnskabet skal erklære, at indsamlingen er foretaget i overensstemmelse med reglerne i Indsamlingsloven og bekendtgørelsen.

Det kan konstateres, at der stadig er nogle organisationer, hvor regnskabet ikke indeholder oplysninger og erklæringer af den nævnte art i årsregnskaberne, og hvor der heller ikke er offentliggjort særskilte indsamlingsregnskaber på indsamlingsnævnets hjemmeside. Der er således stadig behov for forbedringer, i forhold til de krav og forpligtelser der følger af at være godkendt til indsamling efter Ligningslovens § 8A og en orientering til Indsamlingsnævnet om foretagelse af indsamlinger. Ved ikke at sørge for en fuldstændig efterlevelse af de krav der stilles efter loven og bekendtgørelsen, er der en risiko for, at der iværksættes tiltag med henblik på opfyldelse heraf, som blot medfører yderligere administrative byrder for organisationerne, som ikke vil være til nogen gavn for de formål, organisationerne har til hensigt af opfylde.

I forhold til medlemsbaserede foreninger er det vigtigt, at der såvel i økonomisk som kommunikativ forstand er en adskillelse mellem medlemskontingenter og gaver. En godkendelse efter Ligningslovens § 8A hviler bl.a. på antallet af medlemmer og på størrelsen og antallet af de gaver, der modtages. Hertil kommer, at der ikke er fradragsret for medlemskontingenter, i modsætning til gaver der er forbundet med fradragsret. Hvis ikke der er en adskillelse i såvel økonomisk som kommunikativ forstand, kan bidragydere/donorere og andre læsere af regnskabet, blive efterladt med et indtryk af, at organisationen ikke interesserer sig for spørgsmålet og/eller at der, i strid med reglerne, finder en sammenblanding sted og i et eller andet omfang eksempelvis tilbydes fradrag, for noget der kommunikativt kaldes et medlemskontingent.

I forhold til de regelsat indsamlingsorganisationerne er omfattet af, såsom Indsamlingsloven og Ligningsloven, er det væsentligt, at reglerne ikke alene efterleves, men også at der kommunikeres klart og tydeligt på en sådan måde, at der ikke er tvivl om efterlevelsen.

København K, den 29. november 2018

Henrik Bonn 

Isobro – Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation

Gennemgang af regnskaber for 2017

ISOBROS BESTYRELSE IVÆRKSÆTTER I 2018 INDSAMLINGSETISK KONTROL AF REGNSKABER FOR 2017 I LIGHED MED TIDLIGERE ÅR

ISOBROS bestyrelse har på sit møde den 20. juni 2018 besluttet at iværksætte en indsamlingsetisk kontrol af regnskaber i lighed med tidligere år. Kontrollen i 2018 omfatter regnskaber aflagt for 2017 hos 10 tilfældigt udvalgte medlemsorganisationer.

ISOBROS mandat til at gennemføre denne kontrol bygger på De indsamlingsetiske retningslinjer, del A, der beskriver de indsamlingsetiske grundprincipper, som er gældende for alle former for indsamlingsaktiviteter, der udføres af medlemmer af indsamlingsorganisationernes brancheorganisation, ISOBRO. Grundlæggende principper for god indsamlingsskik er, at der skal udvises respekt for organisationens formål og aktiviteter samt respekt for bidragydere og medlemmer potentielle såvel som eksisterende. I alle former for indsamlingsaktiviteter skal der:

- udvises respekt for bidragerens integritet og handlefrihed
- kommunikeres sandfærdigt og troværdigt, bl.a. om indsamlingens formål og brugen af de indsamlede midler,
- eksistere åbenhed og gennemsigtighed om organisationens formål, ledelse og økonomi.

Kontrollen i 2018 vil bl.a. omfatte regelsæt og tilladelser, der er givet af tredjepart, f.eks. opgørelse af fradragsberettigede gaver og medlemsbidrag; undersøgelse af hvorvidt regnskabet indeholder en erklæring fra de ansvarlige for indsamlingen om, at indsamlingen er foretaget i overensstemmelse med indsamlingsreglerne; undersøgelse af hvorvidt revisor har afgivet erklæring til Indsamlingsnævnet om eventuel senere anvendelse af overskuddet, samt hvorvidt der er aflagt selvstændigt regnskab for indsamlinger. Endelig vil der blive set på, hvorledes indsamlingsregnskabet er indarbejdet i årsregnskabet, og om det synes forståeligt for bidragsyderen, herunder om der foretages ubeskårne indsamlinger samt hvorledes dette dokumenteres.

Den iværksatte regnskabskontrol tager i lighed med tidligere udgangspunkt i en tjekliste, der er en operationalisering af De indsamlingsetiske retningslinjer

ISOBRO har et dobbelt formål med kontrolindsatsen. Dels er det ISOBROS opgave, at kontrollere at retningslinjerne overholdes, og dels ser ISOBRO kontrollen som et led i læring og udvikling af indsamlingssektorens kommunikation om regnskabsforhold. Resultatet af kontrollen kan derfor fungere som løftestang for den fortsatte dialog om Eksempelregnskabet, som ISOBROS repræsentantskab har godkendt på sit møde den 9. maj 2016.

Når kontrollen er gennemført, bliver resultatet behandlet af ISOBROS bestyrelse. De deltagende organisationer får besked om udfaldet af kontrollen, ligesom de får information om det samlede resultat på statistisk niveau. ISOBRO udsender en pressemeddelelse om resultatet på statistisk niveau, herunder den egentlige kontrolrapport. Pressemeddelelsen vil redegøre for de stillede spørgsmål, og på hvilket niveau de kontrollerede organisationer lever op til de stillede krav samt indeholde generelle kommentarer om resultatet med fokus på læring og udvikling.

ISOBRO opfordrer de deltagende organisationer til at offentliggøre resultatet af kontrollen i egen organisation. I lighed med tidligere gennemføres kontrollen af ISOBROS advokat Henrik Bonn  i samarbejde med statsautoriseret revisor Christian Dalmoose Pedersen, Deloitte.

	Ja- Nej	Kommen- tarer
KRAV TIL REGNSKABET		
Er ledelsesberetningen overskuelig og forståelig og bidrager den til forståelsen af organisationens aktivitet i året og den forventede udvikling i det kommende år, og vurderes det herunder at organisationen har opfyldt stillede mål og gennemført planlagte aktiviteter?		
Er beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis overskuelig og forståelig og bidrager den til forståelsen af organisationens principper for regnskabsmæssig behandling af indtægter, udgifter, aktiver og forpligtelser?		
Indeholder årsregnskabet en ledelsespåtegning, hvor ledelsen bl.a. oplyser, at årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lovgivningen, og at ledelsen anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af organisationens aktiver, passiver, finansielle stilling og driftsresultat?		
Er revisionspåtegningen uden forbehold eller supplerende oplysninger?		
Giver årsregnskabet et overblik over de i året anvendte ressourcer til indsamlingsformål og administration?		
Indeholder årsregnskabet kommentarer til egenkapitalens størrelse i relation til aktivitetsniveau?		
Fremgår tilskud (inkl. Danida-midler) fra moderorganisation, samarbejdspartnere og offentlige myndigheder særskilt i årsregnskabet?		
Fremgår resultatet af anmeldte / orienteringspligtige indsamlinger af årsregnskabet?		
Har organisationen orienteret Indsamlingsnævnet om indsamlinger?		
Indeholder årsrapporten de krævede oplysninger ifølge Indsamlingsloven?		
GRUNDLÆGGENDE KRAV		

	Ja- Nej	Kommen- tarer
Vurderes det, at årsregnskabet er udarbejdet på en overskuelig måde (klarhed)?		
Vurderes det, at der i årsregnskabet er taget hensyn til de reelle forhold frem for formaliteter uden reelt indhold (substans)?		
Vurderes det, at alle relevante forhold fremgår af årsregnskabet, medmindre forholdene er ubetydelige (væsentlighed)?		
Bidrager regnskabet til en vurdering af om organisationen kan fortsætte sine aktiviteter og er årsregnskabet udarbejdet under denne forudsætning (going concern)?		
Er enhver transaktion, begivenhed og værdiændring indregnet og målt hver for sig og er de enkelte forhold undladt modregnet (bruttoprincip)?		
ØVRIGE FORHOLD		
Fremgår orientering om indsamlinger (i h.t. indsamlingslovens §4) til Indsamlingsnævnet af organisationens website?		
Er kravene til godkendelse i henhold til ligningslovens § 8 A opfyldt?		
Sikrer organisationen en tydelig adskillelse mellem medlemskontingent og gaver og viser årsregnskabet en tydelig adskillelse mellem medlemskontingent og gaver, såvel i kommunikativ som økonomisk henseende?		
Har organisationen truffet beslutning om senere anvendelse af overskud fra indsamlinger og har revisor i så fald afgivet erklæring herom til Indsamlingsnævnet?		
KONKLUSION		
Er regnskabet udarbejdet således at det medvirker til at organisationens interesser kan få overblik over: <ol style="list-style-type: none"> 1. Organisationernes placering af ressourcerne 2. Ledelsens forvaltning af organisationens ressourcer 3. Fordeling af organisationens ressourcer 4. Om formålet er tilgodeset ved anvendelse af midlerne 5. Om der er gjort rede for anvendelse af øremærkede midler 6. Regelsæt og tilladelser givet af tredjepart. 		
Er regnskabet udarbejdet således, at det oplyser om forhold, der er		

	Ja- Nej	Kommen- tarer
relevante for organisationens interessenter og er informationerne i overensstemmelse med anden løbende information fra organisationen?		
Giver regnskabet således et samlet overblik (et retvisende billede) af organisationens aktiver, passiver, pengestrømme, finansielle stilling samt resultat?		

	Navn / dato
Udarbejdet af	